

Sprawozdanie ze zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych

(Warszawa, 14–16 września 2011 r.)

W dniach 14–16 września br. w Ośrodku Rekolekcyjno-Formacyjnym Archidiecezji Warszawskiej w Warszawie Bielanach odbył się coroczny (XII) zjazd członków Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (SPMK). Uczestnicy rozpoczęli obrady śpiewem hymnu *Veni Creator*, zaś Prezes SPMK — ks. prof. US dr hab. Antoni Reginek zwrócił się do zebranych ze słowami serdecznego powitania. Jak co roku centrum każdego dnia obrad stanowiła sprawowana liturgia. W dniu pierwszym były to nieszpory celebrowane pod przewodnictwem o. Nikodema Kilnara OSPPE — krajowego duszpasterza muzyków kościelnych. Drugi dzień zjazdu rozpoczęła Jutrznia sprawowana pod przewodnictwem ks. prof. dr. hab. Ireneusza Pawlaka — Prezesa Honorowego SPMK, natomiast uwieńczyła Eucharystia celebrowana w kaplicy ośrodka rekolekcyjnego, której przewodniczył i słowo Boże do zgromadzonych muzyków wygłosił Biskup Legnicki Stefan Cichy — do niedawna Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski. W czasie homilii mówca nawiązał do tematyki przeżywanego w tym dniu wspomnienia Matki Bożej Bolesnej, mówiąc o historii tego obchodu oraz wskazując, iż każdy z nas niesie w swoim życiu krzyż. Ostatni dzień zjazdu rozpoczęła Msza św., sprawowana także w kaplicy ośrodka rekolekcyjnego, pod przewodnictwem Metropolity Warszawskiego ks. kard. Kazimierza Nycza. Nawiązując do liturgicznych czytań, główny celebrans podkreślał obowiązek dawania świadectwa wiary w każdych warunkach naszego życia, a szczególnie w czasach trudnych i niesprzyjających. Wśród śpiewów wykonywanych podczas tych celebracji znalazły się gregoriańskie śpiewy części stałych: *Kyrie* z Mszy XVI oraz *Sanctus* i *Agnus Dei* z Mszy XVIII, ponadto śpiew *Ave verum*. W czasie piątkowej Eucharystii części stałe zostały zaczerpnięte z Mszy ks. Z. Piaseckiego, zmarłego przed kilku tygodniami warszawskiego kapłana, muzyka i kompozytora, honorowego członka SPMK. Uczestnicy zjazdu korzystali z materiałów nutowych oraz *Informatora Zjazdu*, przy-

gotowanych przez członków SPMK z diecezji gliwickiej: ks. dr. Franciszka Koeniga, Brygidę Tomalę oraz Bogdana Stępnia, przy współudziale gospodarza Zjazdu — ks. prof. dr. hab. Andrzej Filabera i ks. dr. hab. prof. UŚ Antoniego Reginka.

Zagadnienia, będące przedmiotem obrad, koncentrowały się wokół: *Przygotowania nowej instrukcji o muzyce liturgicznej*. W pierwszym dniu Zjazdu pierwszą sesję — popołudniową — prowadził dr Piotr Karwowski, w zastępstwie nieobecnego ks. dr. Piotra Paćkowskiego. Na wstępie ks. prof. dr hab. Andrzej Filaber — jako główny redaktor nowej instrukcji, przypomniał zasady jej redakcji, po czym przewodniczący poszczególnych grup tematycznych rozpoczęli prezentację przygotowanych tekstów, mających stanowić pierwszą redakcję powyższego dokumentu. W czasie tej sesji głos zabrali: ks. prof. dr. hab. Ireneusz Pawlak, który ukazał zagadnienia, jakie winny znaleźć się we wstępie, następnie s. dr Alicja Jończyk — *Zagadnienia ogólne*, s. mgr Daniela Jankowska — *Funkcje muzyczne w liturgii*, ks. mgr lic. Bogdan Kicinger — *Muzyka we Mszy Świętej* oraz s. mgr Dolores Monika Nowak — *Śpiew liturgii godzin*. W drugim dniu Zjazdu miały miejsce dwie sesje przedpołudniowe. Pierwsza, prowadzona przez dr. Jana Gładysza, zawierała kolejne wystąpienia w ramach powyższej tematyki, a mianowicie: ks. dr Tomasz Rakowski mówił o *Muzyce podczas sprawowania sakramentów*, kolejną grupę prezentował ks. mgr lic. Grzegorz Kopytowski — o *Muzyce podczas pogrzebu i nabożeństw*, ks. prof. dr hab. Andrzej Zajac — o *Kształceniu muzycznym w Kościele*, ks. dr Stanisław Garnczarski i dr Jan Gładysz zaprezentowali dział *Instrumenty muzyczne* i na koniec tej sesji ks. prof. Antoni Reginek omówił dział *Śpiewniki i inne materiały pomocnicze*. Sesja druga pod przewodnictwem ks. dr. Sławomira Zawady zawierała prezentacje następujących działów: ks. dr hab. Grzegorz Poźniak — *Muzyka podczas transmisji radiowych i telewizyjnych*, ks. dr Jerzy Sienkiewicz — *Koncerty muzyki religijnej*, ks. dr hab. Robert Tyrała — *Komisje i organizacje pomocnicze* oraz ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak, który ukazując myśli, które winny zostać zamieszczone w zakończeniu instrukcji, podsumował prezentację tekstów mających tworzyć powyższy dokument. Trzeba nadmienić, iż każda z sesji kończyła się ożywioną dyskusją na temat prezentowanych zagadnień.

Sesję popołudniową rozpoczęło wystąpienie ks. prof. Andrzeja Filabera, który odnosząc się do zaprezentowanych tekstów nowej instrukcji, wskazał jeszcze raz pewne zasady redakcyjne i omówił kolejne etapy pracy nad dokumentem. Zostały też ustalone terminy przesyłania poprawionych tekstów do powołanej przez Walne Zgromadzenie grupy redaktorów ostatecznej redakcji. Należą do niej: ks. prof. Andrzej Filaber, ks. prof. Antoni Reginek i ks. prof. dr hab. Andrzej Zajac.

Uczestnicy Walnego Zgromadzenia członków SPMK, opierając się na wcześniej podjętej decyzji Komisji Kwalifikacyjnej opiniującej pozytywnie sylwetki nowo zgłoszonych kandydatów, przegłosowali jednogłośnie ich przyjęcie do grona SPMK. W ten sposób do Stowarzyszenia zostało przyjętych 6 nowych członków. Według kolejności alfabetycznej są to: mgr Emanuel Bączkowski z Radomia, mgr

Aleksandra Czech z Gdańska, mgr Gabriela Czurlok z Opola, ks. mgr Paweł Kummer z Krakowa, mgr Krzysztof Michałek z Krakowa oraz mgr Tomasz Wasek z Warszawy.

W czasie Zjazdu miały też miejsce dwa wydarzenia artystyczne: w środowy wieczór w kaplicy domu rekolekcyjnego członkowie SPMK uczestniczyli w koncercie autorskim Tomasza Kalisza, w czasie którego zostały zaprezentowane jego improwizacje na tematy polskich pieśni kościelnych. Prezentacji dokonali uczniowie Instytutu Szkolenia Organistów oraz sam kompozytor, a uczynili to na 10-głosowym instrumencie firmy Kemper z Lubeki. Czwartkowy wieczór w archikatedrze warszawskiej św. Jana wypełnił recital organowy Piotra Rachonia, organisty tego kościoła. Na 60-głosowym instrumencie niemieckiej firmy Eule z Budziszyna zostały wykonane następujące utwory: *Carillon* Herberta Murilla, chorał *Varié sur le thème du „Veni Creator”* op. 4 Maurice’a Durufle, dwa utwory z *Tabulatury Jana z Lublina*, partita *Sei gegrüset, Jesu gütig* BWV 768 Jana Sebastiana Bacha oraz *Tocciata z V Symfonii organowej* op. 42 nr 1 Charles-Marie Widora. Ponadto w czasie przejazdu do warszawskiej archikatedry uczestnicy Zjazdu zatrzymali się w parafii św. Stanisława Kostki na Żoliborzu, gdzie nawiedzili grób bł. ks. Jerzego Popiełuszki, odmówili wspólnie modlitwę dziękczynną za jego beatyfikację oraz zwiedzili muzeum błogosławionego. Pozytywną rolę w umacnianiu jedności wśród członków SPMK odegrało wieczorne spotkanie towarzyskie przy grilu.

W czasie przedpołudniowej sesji w piątek — trzeci dzień obrad — miało miejsce wystąpienie ks. dr. hab. Roberta Bernagiewicza, który podjął temat: *Próba weryfikacji kierunku „muzyka kościelna”* Wobec tendencji do powstawania w uczelniach muzycznych kierunku czy też specjalizacji „muzyka kościelna” powstaje pytanie, czy w każdym ośrodku kształcenia będą spełnione wszystkie wymogi stawiane muzykom kościelnym. Biorący udział w dyskusji na ten temat wskazali, że jednym ze sposobów zapewnienia właściwego poziomu kształcenia winna być formacja ludzi tworzących kierunek „muzyka kościelna”

W ramach komunikatów wygłoszonych po sesji przedpołudniowej głos zabrali: ks. dr. hab. Grzegorz Poźniak poinformował o możliwości nabywania Biuletynu SPMK oraz o wyczerpaniu się niektórych jego numerów, ks. dr. hab. Robert Tyrała zaprosił wszystkich do Krakowa na uroczystość błogosławieństwa organów Instytutu Muzyki Kościelnej (26 X 2011 r.), na Kongres Miłosierdzia (od 5 X 2011 r.) oraz do Granady na przyszłoroczny Międzynarodowy Kongres Federacji *Pueri Cantores* (11–15 VII 2012 r.), o. Nikodem Kilar zaprosił na Krajowy Kongres Federacji *Pueri Cantores*, który odbędzie się w przyszłym roku na Jasnej Górze oraz na Ogólnopolską Pielgrzymkę Muzyków Kościelnych także na Jasną Górę, s. Dolores Nowak zaprosiła do udziału w kursach muzyczno-liturgicznych organizowanych w Warszawie, prof. dr. hab. Remigiusz Pośpiech zachęcił do publikowania artykułów na łamach „Liturgia Sacra”, ks. mgr Piotr Dębski zaprosił na V Międzynarodowe Sympozjum i Warsztaty dla Organistów *Funkcjonowanie chorału lute-*

rańskiego w liturgii rzymskokatolickiej, organizowane w Akademii Muzycznej we Wrocławiu (18–19 XI 2011 r.).

Prezes SPMK ks. Antoni Reginek podsumował obrady oraz zapowiedział, iż przyszłoroczny zjazd planowany jest w Białymstoku, w terminie wrześniowym. Następnie wyraził wdzięczność ks. Andrzejowi Filiberowi z Warszawy za organizację zjazdu oraz gościnne przyjęcie w domu rekolekcyjnym, a także wszystkim referentom i uczestnikom za aktywną postawę i udział w pracach Walnego Zgromadzenia SPMK. Wszyscy zgromadzeni na zjeździe wyrazili również swoje uznanie i wdzięczność dla Prezesa SPMK, co wyraził słowami prof. Remigiusz Pośpiech. Jak co roku wypada wyrazić nadzieję, iż te działania SPMK zaowocują podniesieniem poziomu muzyki i śpiewów w naszych świątyniach. *Ad maiorem Dei gloriam!*

Ks. Stanisław Garnczarski